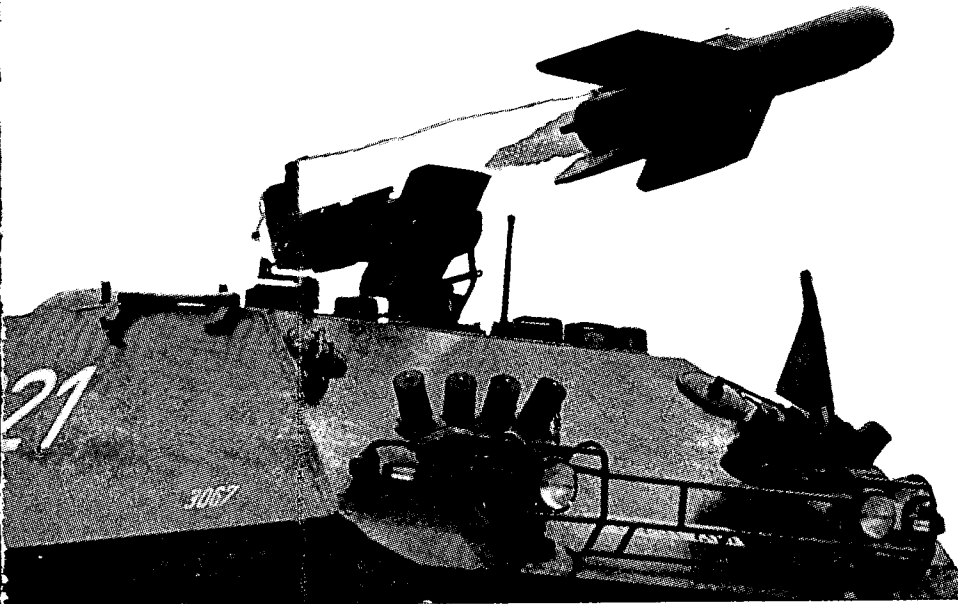

כיצד יוכל חרמ"ש לטנקים?

סא"ן א. ברינובא

את הלקחים הטובים ביותר לעתיד אנו מפיקים מנסיוננו, אבל מאחר שנסיון זה יהיה תמיד מועט, הרי שאנחנו מוכרחים להפיק תועלת גם מנסיון של אחרים. מצביא אלמוני

- לחמה בשטחים הרריים.
- החזקת שטחים חיוניים.
- הקמת בסיס מוצק ומערך נ"ט חזק, המשתלב בלחימה נגד שריון אויב.
- פריצת מכשולים נ"ט כדי להכשירם למעבר הטנקים.
- אבטחת פעולת הטנקים, בשיטת אבטחה צמודה או אבטחה מרחוק.
- ניהול קרב התקדמות ורדיפה נוכח מערכי השהיה.
- ניהול קרב השהיה.
- תקיפת דרגים עורפיים, דרגים מסייעים, מפקדות וכוחות עתודה.
- עריכת פשיטות ומארבים.

מצבי קרב אופייניים ליחידות חרמ"ש

אופיינית ליחידות החרמ"ש הלחימה הניידת. בסוג לחימה זה מושתתת האבטחה על תבניות נכונות, על מהירות תנועה, על ניצול נכון של קרקע ובעיקר על אמצעי-אש ניידיים. אמצעי-אש אלה חייבים להיות בעלי עצמה רבה, דיוק וטווח ארוך, גם לחיפוי נצור בתנועה וגם להפעלה מהירה במגע.

תכופות יופעלו יחידות החרמ"ש בגזרות עצמאיות, המררז חזקת מרחק רב מיחידות הטנקים, המאוגדים אתן במסגרת העוצבות המשוריינות או הממוכנות. כמו-כן עלול החרמ"ש להימצא פרקי זמן ניכרים מתוך לטווח של אמצעי סיוע תלולי מסלול, המצויים בדרג העוצבתי. כן אופייני ליחידות החרמ"ש, שהן פועלות בעומק שטחי האויב, בהם רב הנעלם מהידוע. במקומות כאלה עלולות להימצא עתודות הטנקים של האויב, ויחידות החרמ"ש יהיו בשל כך טרף נוח לכל פלוגת טנקים שתופעל נגדם.

מאז מלחמת-העולם השניה שלטת בצבאות העולם המגמה, לארגן מחדש את כוחות היבשה ולעשותם לממוכנים-משוריינים. המעצמות הגדולות היו ראשונות ליישום מגמה זו. בעקבותיהן הלכו המדינות הבינוניות ולבסוף גם הקטנות. יש צבאות שלא ויתרו על רמת איכות גבוהה, על אף ההתארגנות מחדש, שבהכרח הגדילה את כמות הכוחות המשוריינים-הממוכנים — אולם יש צבאות שאיכותם נמוכה, והם מנסים לתפות עלי-כך על-ידי שימת דגש בכמות. מדריכה אותם הסברה, שהפעלה מרוכזת המוגנית של חיל-שריון, כדוגמת זו במלחמת-העולם השניה, תאפשר להם הישגים בשדה הקרב, על אף שאין בין שורותיהם לוחמים נועזים ובעלי יזמה. מכאן נראה, שהשריון הוא אשר ישלוט בשדה הקרב במלחמה האפשרית בעתיד, במרחב שאופיינים לו שטחים עבירים. שליטתו של השריון יכולה להגיע למימדים שאין לצפותם מראש.

הפעלת שריון בריכוזים גדולים על-ידי צד אחד מחייבת את הצד שכנגד לתת קדימה לפיתוח ההגנה הנ"ט בכלל והנשק הנ"ט בפרט.

ארגון, יעוד ותפקידים של יחידות חרמ"ש

ברוב צבאות העולם שני סוגים של עוצבות שריון: החטיבה המשוריינת, שעיקרה טנקים, והחטיבה הממוכנת, שעיקרה נגמ"שים.

המיחד את החרמ"ש במסגרת השריון הוא יכולתו וכישרו ללחימה רגלית בשעת הצורך, מלבד יכולת הלחימה הרכובה. תכונות אלה מאפשרות להטיל על יחידות חרמ"ש משימות חשובות, בהן המאמץ העיקרי הוא:

- תקיפת מערכים מבוצרים.
- לחמה בשטחים בנויים.

במערך הפלוגתי

- רימוני זרזן ורימונים נ"ט לכל לוחם חרמ"ש.
- כלי-נשק נ"ט קל לכל חוליה (בצבא האמריקאי ובצבא המערב-גרמני — לכל לוחם).
- כלי-נשק נ"ט בינוני לכל כיתת חרמ"ש (בצבא השבדי — לכל לוחם).
- תותחים בני 20 מ"מ המותקנים על כל נגמ"ש — כחימוש עיקרי (דבר זה קיים כבר מזמן בצבא המערב-גרמני והוכנס לאחרונה גם לצבא האמריקאי).
- 3-4 חוליות להביורים (בצבא הגרמני — להביור אישי).

במערך הגדודי

- תותחים נ"ט המותקנים על נגמ"שים נמצאים בפיתוח, או שכבר הוכנסו לשימוש בצבאות. התותח בן 90 מ"מ קיים

נשק נ"ט אמריקאי — MAW

בצבא המערב-גרמני ובצבא האמריקאי (בצה"ל השתמשו בהצלחה רבה בתותח בן 20 מ"מ מותקן על זחל"מ במבצע „דקל“ במלחמת הקורמיות).

- תול"רים מותקנים על נגמ"שים מצויים בשימוש באותם הצבאות.
- טילים נ"ט, מסוגים שונים, מותקנים על נגמ"שים (בצבא האמריקאי מותקנים טילי M-113 על נגמ"ש מדגם M-113).
- מחלקת טנקים (טנקי „אמכ"ס“ בצבא הצרפתי; „בולדוג-ווקר“ בצבא האמריקאי).

במערך העוצבתי

במערך העוצבתי נוספה פלוגה נ"ט העוצבתי (כדוגמת הצבא המערב-גרמני), המכילה על-פירוב:

- טנקים או תותחים מתנייעים.
- מחלקת M-113 על נגמ"שים.
- כן יתוגבר המערך הני"ט העוצבתי, במקרה

את נוהל הקרב של יחידות החרמ"ש מאפיין הקיצור העקרון המכוון אותו הוא המהירות והכניסה ללחימה בלי הכנות יסודיות. עקרון פעולה זה מחייב להגביר את החרמ"ש באמצעי לחימה אורגניים רבי-עצמה, כפיצוי נאות לתנאי לחימה. שבהם יהיו נתונות יחידות החרמ"ש במצבי קרב אלה. התארגנות החרמ"ש במוצבי הגנה או בכסיסים מוצקים תהיה חפוזה, לרוב תוך מגע עם האויב וסכנה, כי המוצבים או הבסיסים המוצקים יישטפו על-ידי שריון האויב. בזמן התקפות אלה נמצאים רוב הטנקים של צדך-אתה בריחוק מקום, או שהם מופעלים כלפי עיקר כוחות השריון של האויב, ואין איפוא אפשרויות להיעזר בהם. האפשרות, שהחרמ"ש עצמו יוכל לבצע את המשימות, שצורת לחימה זו מכתובה לו, אינה מתקבלת על הדעת. ולכן, תנאי עיקרי לביצוע מוצלח של משימות-קרב אלה הוא איגוד קבוע של יסוד הטנקים עם חרמ"ש והגברת אמצעים נ"ט אורגניים ביחידות חרמ"ש.

מהו המערך הני"ט הרצוי ביחידות החרמ"ש

המערך הני"ט צריך להיות בעל עצמה רבה, כושר תמרון מקסימלי, יסוד שריון חזק, טווח גדול יחסית — ולא פחות מהטווח היעיל של תותחי הטנקים המודרניים (2,000—3,000 מ'). אנשי-הצבא והטכנאים העוסקים בפיתוח כלי-נשק נ"ט הגיעו למסקנה, שאין לבנות נשק נ"ט רב-תכליתי, שיספק את כל דרישות שדה הקרב. משום כך מפתחים בצבאות שונים גם כלי-נשק נ"ט קלים לצורכי קרב-מגע („אגרוף שריון“, מטול רקטי נ"ט) וגם כלי-נשק נ"ט כבדים בעלי טווח גדול (טילים נ"ט) וגם כלי-נשק נ"ט כבדים בעלי מתנייעים (ועוד). ברוב הצבאות פתרו, או עומדים לפתור, את בעיית ההגנה הני"ט על-ידי תגבור יחידות החרמ"ש באמצעים נ"ט, וזאת החל מלוחם החרמ"ש הפרט ועד לעוצבה. הפירוט הבא מורה על הפתרונות שנוקטים הצבאות השונים (ראה „מערכות“ קס"ד, ק"ע, ק"ע"ב, ק"ע-ח"קע"ט).

נגמ"ש תקני גרמני, חמוש בתותח 20 מ"מ

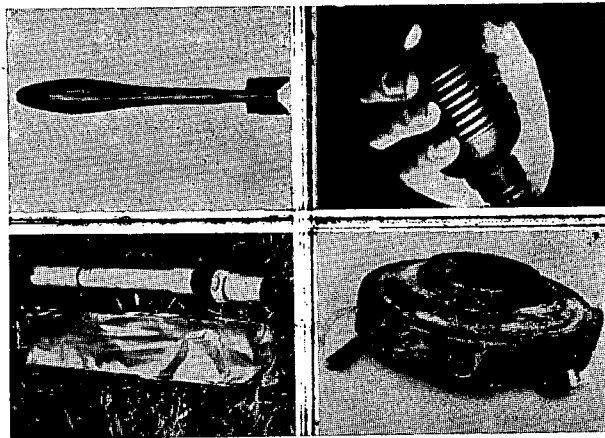

הבינוניים והקצרים, על-ידי כלי-נשק נ"ט מגוונים, המשלימים בתכונותיהם זה את זה.

- לתעל כוח משוריין, אוגף או פורץ, לשטחי השמדה מוכנים מראש.
- למקם חלק מהאמצעים הנ"ט בעומק.
- להחזיק חלק מהאמצעים הנ"ט כעתודה.

סיכום

יסוד קבוע של טנקים וטילים ביחידות חרמ"ש יאפשר ל"חרמ"ש לנהל את הקרב נגד הטנקים בטווחים ארוכים ולפגוע בטנקי אויב, אשר ינסו להוציא מכלל שימוש את המערך הנ"ט מעמדות-אש בטווח של 2,000—2,500 מ'. לא צריך לראות את האיגוד הנ"ל כנוגד את יכולת השריון להגשים ציוותים ואיגוד בלחימה. יכולת הלחימה של ה"חרמ"ש תגיע לשיאה, כאשר תהיה הכרות הדדית בין הטנקים, יחידת הטילים וה"חרמ"ש וטכניקה פשוטה של שיתוף פעולה, אימון ותרגול משותף.

כלי-נשק נ"ט גרמניים:
רימוץ; אגרוף-שריון;
מוקש נגד רכב; להביר לשימוש חד-פעמי

הצורך, בטנקים, בתותחים מתנייעים ובתותחים נ"ט כבדים. ארגון המערך הנ"ט שפורט לעיל מבוסס על ההשקפה, שלפיה תותחים נ"ט מתנייעים וטילים נ"ט אינם יכולים להיות תחליף לטנקים, וזאת משום שכלי-נשק נ"ט אלה נבנו ליעוד מוגבל — להשמדת טנקים, ולא ככלי לחימה רב-צדדי כדוגמת הטנק.

לכן, הפתרון הנכון לבעיה הוא מיוזג כלי-נשק נ"ט ניידיים עם גרעין קבוע של טנקים — מיוזג שיאגד אותם כפלוגה נ"ט במסגרת יחידת ה"חרמ"ש. המגבלה העיקרית במערך הנ"ט המוצע הוא חוסר ההומוגניות באמצעים הנ"ט, שהינם בעלי תכונות מיוחדות ומחייבים ידע, הכשרה מקצועית נפרדת ואמצעי תחזוקה (ביחוד בשילוב של טילים נ"ט, טנקים ותותחים מתנייעים). אולם היתרונות המושגים באמצעות כלים אלה כיסוד קבוע ביחידות ה"חרמ"ש מחפים על המגבלות שהוזכרו.

ארגון המערך הנ"ט כפי שפורט מאפשר ל"חרמ"ש:
● לשבור התקפות משורינות של אויב בטווחים הארוכים.

נגמ"ש נ"ט גרמני, בעל תוחם בן 90 מ"מ

התוצאה מכל הגורמים האלה תהיה עזרה הדדית והקרבה מקסימלית של גורם אחד למען משנהו בתנאי לחימה. את כל זאת ניתן להשיג בצורה היעילה ביותר רק על-ידי איגוד קבוע מראש.

הקניית ידע ליחידות חרמ"ש תגביר במידה רבה את ההגנה הנ"ט שלהם ותאבטח בפני שטיפת המערך על-ידי שריון אויב.

כללו של דבר, יחידות ה"חרמ"ש הן שלוחה חיונית במסגרת השריון, ככל צורות הקרב; שלוחה שאין לה תחליף. הן זכאיות על-כן לאמצעי לחימה, אשר יפקדו להן את האכטחה המינימלית בשדה-הקרב ויאפשרו להן למצות את מקסימום היכולת הצרורה בהן להשגת הנצחון.

נשק נ"ט אמריקאי — TOW

